

Indhold, som jeg vel nu kunde tiltræde, tillige foreslaar, at i § 776 skal Udtrykket „sin religiøse Tro“ forandres til „sin religiøse Opfattelse“. Thi jeg giver dem Ret, som sige, at det ikke kan gaa an at bibeholde Eden for de strengt troende Kristne, samtidig med at man afskaffer den for alle andre og overlader til alle andre efter Forgødtbefindende, om de i det enkelte Tilfælde ville gøre Ed eller ikke. Jeg er i min Opfattelse af Ordene i Lovforslaget i fuld Overensstemmelse med den Opfattelse, som er gjort gældende forleden Dag af det ærede Medlem for Ringsted (Zahle). Nu har ganske vist den ærede Ordfører under dette Afsnit henvist til nogle Bemærkninger i Proceskommissionens Betænkning. Jeg tillægger ikke disse Bemærkninger nogen afgørende Vægt, fordi det for mig staar saaledes, at den Affattelse, som Proceskommissionens Forslag paa dette Punkt har faaet, ikke stemmer overens med de Bemærkninger, der ere knyttede dertil i Betænkningen. For mig staar det saaledes, at Fritagelse for at aflægge Ed kun skulde finde Sted for dem, der enten høre til et Trossamfund, for hvilket der ingen Edsformular er foreskrevet, eller som høre til et Trossamfund, som forbyder sine Medlemmer Edsaflæggelse, eller som endelig ere rene og erklærede Fritænkere, og som derfor ikke tro paa Edens religiøse Betydning, hvorimod jeg mener, at det slet ikke vil kunne gaa an at afskaffe Eden for dem, der høre til et Trossamfund, f. Eks. til Folkekirken, men som i det paagældende Tilfælde sige, at de ikke tro paa Eden, eller at deres Tro ikke tillader dem at aflægge Eden. Jeg mener ikke, at det vil kunne gaa an at gøre noget saadant til et rent individuelt Spørgsmaal, som blev afgjort i hvert enkelt Tilfælde for den enkelte Persons Vedkommende og kun med den enkelte Sag for Øje. Derved vilde man unægtelig komme til en Tilstand, som efter min Mening vilde være meget værre, end om man rent ud afskaffede Eden.

Men dette rent ud at afskaffe Eden, for saa vidt Straffesager angaar, forekommer mig at ville være overmaade betænkeligt. Jeg kunde vel tænke mig — og i saa Henseende skal jeg være meget villig til, hvilken Stilling det høje Ting nu end maatte tage her ved 2den Behandling, at forhandle nærmere med Udvalget — at kunne gaa til Afskaffelse af Eden i alle smaa Straffesager, hvorved jeg jo navnlig tænker paa dem, som man nu under et almindeligt Begreb kalder offentlige Politi-

sager. Men saa snart Spørgsmaalet kommer til at dreje sig om Straf af nogen virkelig Betydning, vil jeg dog bede de Herrer, som have Betænkeligheder ved at opretholde den nu bestaaende Tilstand med Edsaflæggelse, om at overveje, at denne Sag jo i Virkeligheden har to Sider, og at de Herrer, saa vidt jeg har forstaaet Dem, kun fæste Opmærksomheden paa den ene Side. Den ene Side er jo nemlig Hensynet til de Personer, som skulle aflægge Eden, Hensynet til, at man ikke mener at burde tvinge dem til at aflægge Ed. Men der er jo ogsaa et andet Hensyn, Hensynet til de Personer, der ere tiltalte i Sagen, og mod hvem Eden skulde aflægges. Naar man nu gik til rentud at afskaffe Eden, saa vilde man meget hyppig, jeg kan næsten sige stadig, komme til at staa over for det, at en tiltalt, naar han blev dømt, vilde blive dømt paa Grundlag af ubeedigede Forklaringer, Forklaringer, som de paagældende slet ikke kunde kræves til Ed paa. Nu vil jeg dog spørge, om det virkelig vilde være en Tilstand, som man, paa hvilken Maade man end ser Spørgsmaalet om Eden, vilde kunne tænke sig at slaa sig til Ro med. Vi maa jo huske paa, at ved dette Forslag bliver Inkvisitionsmaksimen afskaffet, der bliver ikke længere, i alt Fald ikke paa langt nær i det Omfang som nu, Spørgsmaal om egen Tilstaaelse af den tiltalte. Nu om Stunder er jo Forholdet det, at i en Straffesag er det saare sjældent, rent undtagelsesvis, at en tiltalt bliver dømt, uden at han har afgivet egen Tilstaaelse. Naar egen Tilstaaelse foreligger, kan jeg godt tænke mig, at mange kunne mene, at saa gør det jo ikke saa nøje, om Vidnernes Forklaringer ere bekræftede med Ed eller ikke; men naar vi afskaffe Inkvisitionsprincippet, hvad der jo ubetinget er rigtigt, og gaa over til det rene Anklageprincip, saa vil Forholdet jo som Regel blive det, at Spørgsmaalet om, hvorvidt den tiltalte skal dømmes eller ikke, vil komme til at afhænge ikke af hans Tilstaaelse, ikke af hans egen Forklaring, men af Sagens øvrige Oplysninger, og deriblandt navnlig af Vidneforklaringerne. Og saa vil jeg dog nok spørge, om man mener at kunne forsvare at sætte tiltalte Personer i den Stilling, at de, uagtet de forsikre om deres Uskyldighed, dog blive dømt paa Grundlag af Forklaringer, der ikke ere beedigede og ikke kunne beediges, og om man vil tro, at dømte Personer og de, der interessere sig for dem, ville kunne slaa sig til Ro med en saadan Tilstand,